

PATVIRTINTA
Klaipėdos „Žemynos“ gimnazijos
direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. V- 277

**POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI
BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKA
I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams Klaipėdos „Žemynos“ gimnazijoje (toliau – Rekomendacijos) skirtos Klaipėdos „Žemynos“ gimnazijoje (toliau- Gimnazija). Rekomendacijos parengtos vadovaujantis LR švietimo ir mokslo ministro 2012-08-28 d. įsakymu Nr. V-1268 („Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“) bei LR Vyriausybės 2002-04-02 d. nutarimu Nr. 437 („Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašas“).

2. Rekomendacijomis siekiama padėti Klaipėdos „Žemynos“ gimnazijoje darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti gimnazijos bendruomenės narių fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Rekomendacijos nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Gimnazijoje sąlygas.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Gimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, nesusijusios su mokymosi procesu.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Gimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Gimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

1. Gimnazijos darbuotojas, esant Rekomendacijose nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Gimnazijos bendruomenės narių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

1.1 pildyti mokinio pažeidžiančio mokinių elgesio taisyklės protokolą;

1.2 pakeisti ugdymosi vietą;

1.3 iškviešti socialinį pedagogą, VGK pirmininką ar Gimnazijos direktorių (jo įgaliotą kitą asmenį), budintį administracijos atstovą;

1.4 organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

1.5 panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

2. Taikant Rekomendacijose numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

3. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

4. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti raštu pokalbio su mokiniu fiksavimo lape.

5. Gimnazijos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys Gimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, elektronines cigaretes; vartoja, turi ar kitaip perduoda energetinius gėrimus. Yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu (2002-04-02, Nr.437) ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos:

5.1. gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad gimnaziją lankantis ,mokinys gimnazijos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, nedelsdami informuoja apie tai Gimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdantį sveikatos priežiūrą gimnazijoje arba socialinį pedagogą;

5.2 Gimnazijos direktorius (ar jo įgaliotas asmuo) arba socialinis pedagogas esant šių

Rekomendacijų 5.1. punkte nurodytoms aplinkybėms:

5.2.1.nedelsdami informuoja vaiko atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad jis vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, yra apsvaigęs nuo šių medžiagų ir kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą;

5.2.2.informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, teikiančias sveikatos priežiūros paslaugas;

5.2.3.informuoja vaiką, vaiko atstovus pagal įstatymą apie institucijas, įstaigas, organizacijas, teikiančias psichologinę, socialinę, teisinę ar kitą pagalbą.

5.3.Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, įtarę, kad gimnaziją lankantis mokinys gimnazijos teritorijoje teritorijoje yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

5.3.1.suteikia mokiniui pirmąją pagalbą;

5.3.2.nedelsdami organizuoja mokinio pristatymą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, o kai reikia skubios medicinos pagalbos, kviečia greitąją medicinos pagalbą;

5.3.3.nedelsdami informuoja apie tai gimnazijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį, taip pat visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, vykdančių sveikatos priežiūrą gimnazijoje.

6.Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo apie įtarimą, kad mokinys yra apsinuodijęs narkotinėmis, psichotropinėmis, kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ir gyvybei gresia pavojus, skubiai informuoja apie tai vaiko atstovus pagal įstatymą.

7.Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vykdančias sveikatos priežiūrą gimnazijoje, savo darbe vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu sveikatos apsaugos ministro ir švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (Žin., 2005, Nr. 153-5657), kitais šio specialisto teises ir pareigas nustatančiais teisės aktais.

III. PAMOKOS FIKSAVIMO PROTOKOLO LAPO NETINKAMAI BESIELGIANČIAM MOKINIUI PILDYMAS:

1. Užpildyta protokolo forma perduodama socialinei pedagogei. Socialinė pedagogė informuoja klasės auklėtoją apie gautą (-us) protokolą (-us).
2. Klasės auklėtojas apie mokinio elgesio taisyklių pažeidimą ir jo užfiksavimą informuoja mokinio tėvus ar įgaliotus atstovus.
3. Mokinys surinkęs 3 protokolus kartu su tėvais ar globėjais ar (vienu iš jų) yra kviečiamas pokalbiui pas mokyklos socialinį pedagogą.

IV. PAKEISTI MOKINIO UGDYMO SI VIETA;

1. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu;

2. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeista ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo gali pratęsti šios priemonės trukmę, bet ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos;

V. GIMNAZIJOS SOCIALINIO PEDAGOGO, VGK PIRMININKO AR DIREKTORIAUS (AR JO ĮGALIOTO ASMENS), BUDINČIO ADMINISTRACIJOS ATSTOVO IŠKVIETIMAS

1. Gimnazijos darbuotojas gali išsikviesti Gimnazijos socialinį pedagogą, VGK pirmininką ar direktorių (ar jo įgaliotą asmenį), kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.
2. Iškvietas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

VI. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

1. Jeigu Gimnazijos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Gimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį.
2. Gimnazijos darbuotojas ir (ar) Gimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.
3. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Gimnazijos darbuotojai, vienas iš jų – Gimnazijos direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.
4. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Gimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.
5. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Gimnazijos direktoriaus paskirto Gimnazijos darbuotojo.

VII. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

1. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:
  - 1.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;
  - 1.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Gimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;
  - 1.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

1.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Gimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

1.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

2. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

3. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

3.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

3.2. mokinį vedant už rankos;

3.3. guodžiant mokinį;

3.4. pasveikinant mokinį;

3.5. padedant neįgaliam mokiniui;

3.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

3.6. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

3.7. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemonės;

3.8. teikiant pirmąją pagalbą.

4. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

4.1. naudojami kaip bausmė;

4.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

4.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

4.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

5. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

6. Gimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS.

30. Gimnazija supažindina mokinius (pasirašytinai) ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų (klasių tėvų susirinkimų metu) su šiomis rekomendacijomis;

31. Gimnazijos administracija įsipareigoja sudaryti mokytojams sąlygas lankytis seminaruose, kur bus mokoma, kaip taikyti fizines poveikio priemones.

32. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti VGK.

33. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Gimnazija informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.
